

1. УВОД

Прихватајући оцјену свјетске глобализације у свим сферама живота и рада, са сигурношћу можемо констатовати да је данас и образовни систем Босне и Херцеговине укључен у овај процес. Традиционални систем наставе путем предавања као централног дијела образовног процеса покушава се замијенити са неким ефикаснијим обликом учења. Због тог разлога образовне установе морају проћи кроз радикалне промјене. Проблем који је постао очит средином 80-их је да образовни систем не прати потребе за образовањем које је потребно на модерном тржишту рада, посебно на високошколском нивоу.

Проблем цјелокупног образовног система је то што се кроз вријеме изразито повећала количина градива које ученик мора усвојити, а начин предавања се уствари није мијењао вијековима (промјене су се догађале, али у суштини принцип је остао исти). За толику количину градива данашњи систем образовања је неефикасан-ученици често не добију знања потребна за наставак школовања, тако да постоји диспропорција предзнања потребног за прелазак на виши ниво. Са овим промјенама паралелно се одвијала још једна „револуција”-информатичка. Данас су рачунари дио наше свакодневице и без информатичке писмености не може се обављати скоро ни један посао. Развојем информационе и комуникационе технологије дошло је до њеног пробоја у подручје едукације, те се показало да се правилном примјеном рачунара у образовању могу ријешити многи проблеми које сам већ навео. У даљем раду ћу појаснити промјене које је непходно извршити у образовном систему и како се мијења наставни процес увођењем информационих технологија.

Дакле, може се констатовати да због потреба друштва образовни систем треба промијенити. Сви управљачки процеси одвијају се, помоћу информација без којих је немогуће моделовати ефикасну организацију рада као цјеловит, јединствен, повезан и кохерентан систем. Без информација се не могу правремено доносити стратегијске и оперативне одлуке. Зато је разрада информационог система, формирање база података примаран задатак. Тиме се обезбјеђују неопходне информације за одвијање цјелокупног процеса организације, управљања и руковођења школом.

Информације су један од кључних производних ресурса без којих је немогућ савремени економски и друштвени развој. Информациони систем у свакој радној организацији, а и школи такође, постаје услов праћења и ширења технолошких промјена које задиру у све сфере човјековог рада. Савремена, ефикасна организација школе и управљање педагошким процесима незамисливи су без информационог система као управљачког језгра за доношење сврсисходних управљачких одлука.

Управљање и одлучивање се заснивају на избору најбољих рјешења. Гдје нема избора између више могућности нема ни управљања. Да би се изабрало најбоље рјешење, треба располагати правим информацијама. Међутим, након донијете одлуке потребне су нове информације о токовима реализације одређених активности. Прилив повратних информација мора бити сталан јер се на основу тога, врши вредновање и предузимање нове мјере, односно доносе нове одлуке ради унапређивања организације педагошке дјелатности школе.

Организацију, управљање и информисање треба схватити као један глобалан, јединствен процес којим се усмјеравају будуће акције након донијетих управљачких одлука. Читав процес организације и управљања је испуњен сталним пријемом и предајом информација. Кибернетички посматрано, информација је срж сваког процеса организације и управљања, па се често и сам процес управљања дефинише као процес циркулације информација.

Школа све више постаје основа развоја једне земље. Оно што се данас из неке дисциплине учи већ је сутра застарјело. Школа мора бити организована да може пратити промјене и иновирати знања својих ученика, будућих стручњака у свијету рада. То је један аспект који захтијева да школе имају веома развијен информациони систем, укључен у одговарајуће предметне базе података. Повратна информација о раду ученика и о раду било којих других радника и служби у школи стиже са великим закашњењем. Школа касно сазнаје, касно сумира и касно предузима корективне мјере. Успјех школе као цјелине био би неупоредиво већи када би њена цјелокупна дјелатност била уређена као цјеловит организациони систем, и када би информационе везе и комуникације биле стални пратилац одвијања радних процеса. Због тога је неопходно учинити квалитетни скок у опремању, дефинисању учионице те својеврсне педагошке радионице. Она мора бити цјеловит дидактичко-технолошки систем који обезбјеђује да се, након сваког одржаног часа, или бар много чешће него до сада прибављају повратне информације о раду ученика. То би јачало заинтересованост и мисаону активност ученика на часу што би несумњиво доприносило већим образовним резултатима.

Директор не може успјешно реализовати ни једну функцију, а посебно педагошко-инструктивну, без селективних и правовремених информација о одвијању педагошке дјелатности, о успјеху ученика, усавршавању наставника, о елементима образовне технологије примјењене на часу и слично.